

RESTAURAREA UNUI BUST AL DOMNITORULUI ALEXANDRU IOAN CUZA

Sandu SINDILE

Istoric:

Alexandru Ioan Cuza a fost o mare personalitate a istoriei României care, înainte de a deveni Domn al Principatelor Unite, a ocupat funcții de conducere în județul pe atunci Covurlui, actualmente Galați.

El a funcționat ca Președinte al Curții de Apel Galați, apoi ca Pârcălab al ținutului Covurlui, având aici și casa părintească, pe locul căreia se află sediul actual al Muzeului „Casa Cuza Vodă”.

După abdicarea sa în 1866, el a rămas în memoria gălățenilor care au atribuit numele său unor obiective publice din Galați, străzi, școli, piețe, Școala „Cuza Vodă” fiind unul dintre aceste obiective. Doamna Elena Cuza va face o donație acestei școli, donația reprezentând bustul ilustrului său soț, comandat la Paris și realizat în bronz la o dată necunoscută și la un atelier, de asemenea, necunoscut.

Acestea erau datele problemei în momentul în care am luat hotărârea de a restaura un bust al lui Alexandru Ioan Cuza, ajuns, în urma demolării școlii pe frontispiciul căreia fusese montat inițial, în curtea Muzeului „Cuza Vodă”.

Identificare și datare:

Pentru că pe soclul statuii era gravată inscripția „Couza Vodă” ce nu suna suficient de proletar în urechile diriguitorilor unei epoci de negare vehementă a tuturor valorilor opuse ideologiei lor, la montarea pe soclul placat cu travertin ridicat în 1954, partea inferioară a bustului, soclul propriu-zis, a fost îngropat pur și simplu în beton, dispărând vederii inscripția și, cel mai important, semnătura artistului și datarea operei.

În cursul procesului de restaurare a ieșit la iveală semnătura artistului și datarea: P.GRANET – 1886. Despre Pierre Granet nu aveam nici un fel de informație, așa că singura soluție a reprezentat-o Internetul, pe site-ul Ministerului Culturii din Franța (<http://www.culture.fr>), de unde am aflat că Pierre Granet a fost un sculptor francez ce a trăit la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea (1849-1911), și care are patru lucrări în patrimoniul cultural al Franței, după cum urmează:

- grupul sculptural „Tinerete și himeră”, 1876;
- statuia poetului Alfred de Musset, 1906;
- bustul generalului Henrion Bertier, 1903;
- grupul statuar „Republica”, 1911.

Grupul sculptural „Tinerete și himeră” este o lucrare medaliată la salonul național în anul 1875, achiziționată de statul francez și amplasată în orașul Montpellier pe 21 august 1876 în piața ce limita spre sud bulevardul Peyrou. Era turnată în bronz și amplasată pe un soclu dreptunghiular realizat din piatră. Dimensiunile lucrării propriu-zise, ce reprezenta un sfinx și un tânăr, erau: înălțime 160 cm, lățime 160 cm, adâncime 78 cm.

Statuia poetului Alfred de Musset a fost vernisată în 1906, după o machetă realizată în 1903, valorificând documentația pusă la dispoziție de sora poetului dispărut. Era realizată din marmură albă și îl reprezenta pe poet îmbrăcat cu mantou și purtând pălărie. Lucrarea a fost oferită de către artist municipalității din orașul Neuilly-sur-Seine, oraș aflat în regiunea pariziană.

Bustul generalului Henrion Berthier este de fapt monumentul funerar al celui menționat și este amplasat în orașul Neuilly-sur-Seine, locul natal al generalului. Lucrarea, cu dimensiunile 68 cm înălțime, lățime și adâncime de 60 cm, îl reprezenta pe general în uniformă, era turnată în bronz și a fost realizată între 1902-1903.

Grupul statuar „Republica” a avut o istorie interesantă pe care o vom menționa în continuare. Macheta acestei alegorii a fost realizată în 1879 pentru un concurs în vederea realizării unui monument al Republicii. Mâna dreaptă a personajului reprezentând Republica se sprijinea pe un soclu, iar mâna stângă ținea reprezentarea libertății deasupra sferei terestre. P. Granet

a trimis macheta unei comisii a Adunării Constituante, aflată pe atunci la Versailles, înlocuind soclul cu un mănunchi de fascii. În 1880, statuia a fost ridicată în fața artezienei din capătul bulevardului Portalis din Paris. În 1900, ea participa la Expoziția universală organizată la Grand Palais. În 1910, consiliul municipal al orașului Ivry-sur-Seine a decis să achiziționeze lucrarea, solicitând și primind o subvenție de stat în acest scop în 1911.

Restaurare:

Inițial, piesa a fost desprăfuită și curățată mecanic de depunerile atmosferice, sub care am avut surpriza de a descoperi, pe lângă produșii de coroziune și un strat de vopsea neagră cu care fusese acoperit bustul, strat ce se exfoliasse pe porțiuni extinse. Produșii de coroziune erau din familia clorurilor și sulfurilor, atacul lor fiind unul activ ce necesita o intervenție rapidă asupra piesei.

După curățarea mecanică și îndepărtarea stratului de vopsea, am aplicat piesei un tratament chimic cu o soluție de acid formic 15% cu inhibitor, care a fost repetat de trei ori, de fiecare dată urmat de curățare mecanică.

Neutralizarea a fost făcută cu apă distilată, după care am mai aplicat o curățare mecanică realizată cu lână de oțel, pentru a da piesei o patină deosebită. Am șters bustul cu alcool etilic 96°, pentru a îndepărta reziduurile de lână de oțel, după care am conservat lucrarea cu ceară microcristalină și, la cererea beneficiarului, suplimentar cu ulei de parafină.

Actualmente, bustul se află pe un soclu refăcut și placat cu marmură în curtea Muzeului „Casa Cuza Vodă” din Galați, fiind pus în valoare și pe timpul nopții, prin iluminare cu un proiector.

***THE RESTORATION OF A BUST OF
PRINCE ALEXANDRU IOAN CUZA***

- Abstract -

The article describes the restoration process of the bronze bust of Alexandru Ioan Cuza. During this process, the name of the author of the bust became visible; thus we learnt that the bust was made by the French artist, Pierre Granet (1849-1911). The article also furnishes some information on this little known French artist and about his other sculptures.